

Steder for Meget. Der er Præstefald, saa betydelige, at Præsten ikke med 2 Heste kan befordre sig selv paa de allernødvendigste Reiser, og tillige drive sin Jord (Kjær: Saa kan han gaae!). Men saa er Principet netop brudt, og hvorfor da holde det saa gjennemgaaende med 2 Heste og 6 Røer allevegne? Jeg siger derfor, at det er det Naturligste at gaae en anden Vej. Man skal lade en Commission undersøge, hvad der paa ethvert Stad er nødvendigt for Præsten, for at bestride, hvad der efter Forholdenes Natur kræves til Aolingen's Drift; vi sætte da Præsten nominelt paa en Gage af f. Ex. 1,400 Rb., derfra trækkes, hvad der vil indkomme af Aolingen, og Resten er saa den faste Gage. Paa denne Maade gaaer man den naturlige Vej og har da en lige Jod at staae paa; det Andet bliver efter de concrete Forhold ganske sikkert størst. Dernæst skal jeg henstille, om det ikke vil forrykke Forholdet engang i Fremtiden, at sige: Offret affstaa vi, men det bliver dog alligevel tilladt. Jeg skal ikke modsætte mig denne Bestemmelse, men jeg troer, at der derved atter paany kan komme et størst Forhold tilstede. Det frivillige Offer bliver ved at være frivilligt saalænge, indtil det ved Banens Magt bliver halvt tvungent.

Det er sagt her i Forsamlingen: Lader os vedtage en saadan Lov, derved spares for Staten i finantseel Henseende; men jeg er aldeles overbevist om, at, om der ikke tages for Statskassen, saa vindes der i alt Fald ikke derved. Jeg skal i saa Henseende fremhæve, at det er godtgjort ved statistiske Data, at Tienberne, som udgjøre de væsentligste Indtægter, andrage, naar Præstefaldene med et rundt Tal anslaaes til tusende, efter en Gjennemsnitsberegning for de sidste 5 Aar, i hvilke Kornet har været dyrt, 1,300,000 Rb., det vil altsaa sige, 1,300 Rb. for hvert Præstefald. Naar dertil nu kommer, at Offer og Accidentser, der efter statistiske Optegnelser ere beregnede til 500,000 Rb. aarlig, falde bort, og det fremdeles erindres, at Tienber, som sagt, ere de væsentligste Indtægter, at derefter følge Præstegaardene, og at Offer og Accidentser komme sidste, kan det vistnok antages, at Præstegaardene og Offer og Accidentser tilfammen tagne neppe udgjøre et

saa stort Beløb som Tienberne, og vi komme da med et rundt Tal til 2½ Million Rigsdaler. Naar nu Præsterne sættes paa fast Gage, og de faae Forbilliggende og andre Ting, som her er foreslaaet, og som ikke løbe saa lidt op, er jeg overbevist om, at Gjennemsnitsudgiften til alle Præstefald langt vil overstige 2 Millioner Rigsdaler. Alle Indtægterne udgjorde kun 2½ Million Rigsdaler, og naar man til de nævnte 2 Millioner Rigsdalers Udgift lægger alle de specielle Udgifter, som skulle afholdes, Naadensaarets Afløsning, Byggegjælds Dvertagelse o. s. v., viser allerede et løst Overflag, at Besparelse er der slet ikke til at tænke paa, det vil sige, naar Lovforslaget gaaer igjennem, som det foreligger i alle dets Ord og Punkter. — Det ærede Medlem, som er Forslagsstiller, kom med en Ytring før, som jeg ikke rigtigt forstod. Han documenterede nemlig, at en Embedsmand havde sin Bestalling at holde sig til, og at han ikke skulde holde sig til Lønningsloven, men jeg troer rigtignok, at han ogsaa skal holde sig til denne; ifølge § 12 i det ærede Medlems eget Forslag skal han jo saaledes rette sig efter den, hvad der saa end staaer i hans Bestalling.

J. M. Hansen: Jeg skal vedvarende holde mig udenfor alle Enkelthederne i Lovforslaget. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgtreds (Steen) har udtalt, at han var imod Lovforslaget i det Hele, fordi han ikke vilde have denne Forbindelse mellem Staten og Kirken. Han vilde, at enhver Borg i Landet selv skulde kunne antage sin Sjælesørger og Præst, og derfor vilde han, som sagt, ikke gaae ind paa det nærværende Forslag. Denne Grund maatte føre ham til at være imod ethvert Lovforslag, som gik i samme Retning som det foreliggende, uden Hensyn til dets Indhold. Saavidt jeg erindrer, har imidlertid det ærede Medlem ikke forsøgt paa, dengang vi havde Grundloven til Behandling, at forandre dennes § 3, skjøndt dette dog havde været det rette Sted til at arbejde for, at Kirke og Stat bleve udskilte fra hinanden. Som sagt, jeg erindrer ikke, at det ærede Medlem har gjort noget saadant Forsøg; nu er det noget seent at tænke derpaa, da Grund-